Kaderstellende notitie bestuursopdracht Binnenstad 2023 – 2026

De Binnenstad is het visitekaartje van de gemeente Zutphen en één van de economische motoren van onze gemeente. Het monumentale centrum is een plek waar ruimte is voor ondernemerschap en waar inwoners en bezoekers graag verblijven. De sociaaleconomische en ruimtelijke ontwikkeling van de binnenstad vraagt om een integrale programmering.

Voorafgegaan

In de vorige collegeperiode was het programma *Investeren in Binnenstad* gericht op het vergroten van het aantal bezoekers, hogere bestedingen en werkgelegenheid en het vergroten van waardering voor de binnenstad. Dit programma werd geleid langs de actielijnen:

- Gastvrijheid,
- Historische en duurzame Hanzestad (identiteit)
- Poorten van de stad.

De eerste twee lijnen zijn inmiddels bestendigd in regulier gemeentelijk beleid en partnerschap. Daarmee is hier geen extra programmatische impuls nodig. De investeringen in de poorten van de stad zijn vanwege de schaarse middelen in de afgelopen jaren, respectievelijk de focus op covid-maatregelen, niet gerealiseerd.

Doel en uitgangspunten programma 2023 - 2026

In centrumgebieden gaat het steeds meer over ontmoeten en verblijven. Ofwel de ontwikkeling van ‘place to buy’ naar ‘place to be’.

Het **doel** van het programma 2023 – 2026 is:

Een duurzaam aantrekkelijke en goed bereikbare binnenstad voor zowel bewoners, bezoekers, ondernemers als pandeigenaren.

Uitgangspunten en contouren voor de ontwikkeling van de binnenstad zijn:

Ruimtelijke kwaliteit

Zutphen is monumentaal én van menselijke maat. De binnenstad van Zutphen telt veel monumenten en is compact. Stedelijke dynamiek gaat samen met uitgesproken en overal zichtbare historische kwaliteiten. Natuur en water zijn binnen handbereik. Stille verborgen straatjes, hofjes en pleinen liggen om de hoek. Deze ruimtelijke kwaliteit van cultuurhistorie, water en eigenheid is het uitgangspunt voor toekomstige ontwikkelingen.

Autoluw

Het parkeren van auto’s wordt beperkt in de binnenstad om meer kwaliteit te bieden aan het verblijf in de openbare ruimte. Het STOP-principe vanuit de Mobiliteitsvisie Binnenstad 2018 stelt dat eerst ruimte wordt gegeven aan stappen, trappen en openbaar vervoer, daarna komen de personenauto’s. De bereikbaarheid van de binnenstad krijgt vorm vanuit dit principe. Drie grote parkeervoorzieningen aan de rand van de binnenstad is uitgangspunt.

Duurzaamheid

De klimaatverandering noodzaakt tot maatregelen om de CO2-uitstoot terug te brengen én om ons gedrag en de inrichting van de openbare ruimte aan te passen. Onze binnenstad met haar historische bebouwing is een gebied met hogere temperatuur bij warme dagen. In het kader van klimaatadaptatie realiseren we schaduw, groen en water om de temperatuur van de openbare ruimte in de zomer te verlagen.

Functionele kwaliteit en samenhang

Samen met ondernemers en vastgoedeigenaren en met meedenken door inwoners, is onderzoek gedaan naar de ontwikkeling van onze binnenstad[1]. Het rapport *Toekomstbeeld Binnenstad Zutphen - 2022*, geeft richting aan de functionele invulling van deelgebieden. Het kernwinkelgebied heeft een andere functie dan bijvoorbeeld aanloopstraten. De verblijfskwaliteit vraagt een grotere mix aan functies (sociaal-maatschappelijk, cultuur, diensten, werken, onderwijs, ondernemen en wonen). We sturen op de functionele samenhang en kwaliteit van functies in de binnenstad.

Dynamiek en verblijf

De activiteiten en dynamiek maken het verblijf in Zutphen tot een belevenis in een fantastisch monumentaal decor. Dit is het kader waarin inwoners wonen en ondernemers hun inkomen verdienen. We realiseren ons dat de ondernemers en bewoners de gastheren/vrouwen zijn in het stadscentrum en ambassadeurs van onze stad. De binnenstad is een ontmoetingsplek voor alle inwoners van Zutphen en de bezoekers van elders. We accepteren dat wonen in de binnenstad naast historische kwaliteit en gezelligheid ook geluid en drukte kan veroorzaken.

Kaders voor het programma Binnenstad 2023 - 2026

Het programma binnenstad 2023 – 2026 krijgt vorm langs actielijnen waarbinnen projecten worden uitgevoerd én die richting geven aan de gebiedsgerichte projecten in de binnenstad zoals Polsbroek, herinrichting van de Stationsstraat en de Lange Hofstraat:

1. Duurzame kwaliteit van inrichting en gebruik.
De compacte monumentale binnenstad vraagt om uniformiteit en kwaliteit bij inrichting en gebruik.
- We formuleren en handhaven een gezamenlijk kwaliteitsbeeld over inrichting en gebruik van terrassen, uitstallingen, straatinrichting, gebouwen en dergelijke.
- Er komt een productenboek voor uniform materiaalgebruik.
- De monumentale kwaliteit van de binnenstad blijft bewaakt, rekening houdende met actuele en duurzame uitgangspunten.

2. De functionele samenhang in de binnenstad.
- We faciliteren het wonen boven winkels en onderzoeken de mogelijkheden tot functie mengen.
- We onderzoeken de mogelijkheden tot kwaliteitsregels voor functies in de binnenstad.
- Er komt een bid-book om ontbrekende functies, sectoren en branches op deelgebiedsniveau aan te trekken.

[1] https://raad.zutphen.nl/vergaderstukken/ingekomenstukraad/rapport-toekomstbeeld-binnenstad-zutphen

3. Duurzame kwaliteit openbare ruimte en bereikbaarheid.

- We inventariseren de mogelijke klimaat adaptieve maatregelen en nemen die mee in het ontwerp van gebiedsgerichte projecten.
- Het aantal autoparkeerplaatsen in de binnenstad wordt fors teruggebracht. Drie grote parkeerplaatsen aan de rand van de binnenstad is uitgangspunt.
- Bij de herinrichting van de openbare ruimte zoeken we betekenisvolle aanvullingen die de verblijfskwaliteit versterken.
- We vergroenen de binnenstad en versterken de stadsnatuur.
- De bezoekers worden zoveel mogelijk verwezen naar de drie centrale parkeerplaatsen bij Station, Polsbroek en Houtwal.
- De faciliteiten voor fietsers en voetgangers worden verbeterd.
- Er komt een bewaakte fietsenstalling bij de oost-ingang van de binnenstad.
- Stadsdistributie wordt verbeterd en vrachtauto's beperkt.
- De handhaving van venstertijden wordt gefaciliteerd en uitgevoerd.

De kaders voor het programma binnenstad sluiten aan bij het coalitieakkoord met de zes toetsstenen:

1. Vergroot het de kansengelijkheid van onze inwoners?
2. Verkleint het onze ecologische voetafdruk?
3. Draagt het bij aan sociale samenhang en inclusiviteit?
4. Is het ambitieus maar realistisch?
5. Kunnen we het uitleggen aan iedere inwoner van de gemeente?
6. Versterkt het de positie van de gemeente Zutphen?

De binnenstad is en blijft een belangrijke economische motor van de gemeente met ruimte voor werken en wonen. De binnenstad krijgt een grotere rol voor functies zoals wonen en verblijf. Via vergroenen van de openbare ruimte en het terugdringen van autoverkeer, wordt de ecologische voetafdruk verkleind. In de binnenstad kunnen we geen sectorale doelen en resultaten nastreven. We werken aan een integraal programma dat de positie van de gemeente Zutphen en haar inwoners versterkt.

Rollen en samenwerking

Het programma Binnenstad is een gemeentelijk programma. Het college is verantwoordelijk voor voorbereiding en uitvoering. De raad besluit over strategische kaders en budgetten.
De voorbereiding en uitvoering van dit programma kan verder alleen succesvol in samenwerking met inwoners, ondernemers en eigenaren van panden. Uitgangspunten hierbij zijn:

1. Structurele samenwerking Gemeente – Binnenstadsmanagement via subsidieafspraken en bestuurlijk overleg elk kwartaal tussen ondernemers, vastgoedeigenaren en gemeente;
2. Bezoekers en bewoners bij het programma betrekken via onderzoek, panels en bijeenkomsten;
3. Samenwerkingsafspraken met partners in gebiedsontwikkeling;
4. Participatie van inwoners, ondernemers en eigenaren bij de voorbereiding en uitvoering van publieke acties en projecten.

Proces

De bestuursopdracht programma Binnenstad wordt vastgesteld door het college binnen de kaderstelling door de gemeenteraad. Na vaststelling van de bestuursopdracht wordt het programma Binnenstad opgesteld. Hierin worden de doelen vertaald naar projecten en acties. De prioriteiten en

planning daarvan zijn de basis voor het ramen van de middelen en capaciteit die nodig zijn om de resultaten te behalen en daarmee de doelen te bereiken.

Financiële middelen

Beschikbare middelen opgenomen in de begroting 2023:

Voorbereiding herinrichting Lange Hofstraat	€ 100.000
Visie Vesting van de toekomst als cofinanciering	€ 300.000
Reserve Poorten van de Stad (mogelijke dekking herinrichting Stationsstraat)	€ 800.000
Ontwerp herinrichting ’s Gravenhof	€ 80.000

Aanvullend benodigde middelen worden geraamd na uitwerking van het programmaplan Binnenstad in 2023 en betrokken bij de voorbereiding van de begroting 2024 en verder.